

ITEM No.5477/53

CZECHOSLOVAKIA

INDUSTRY

Building construction

LABOR

Brigades

Wages, Hours

Working Conditions

Women

Youth

Propaganda

YOUTH

Exchange brigades

Students

Organization-ČSM

K/D

VIII-7202a

28 May

Youth Brigade At The Building Construction In
TRINCO-LYZBICE.

SOURCE SALZBURG/Wels: Technical clerk, 26, from
NAPAJEDLA, who worked on a building construction in
TRINCO-LYZBICE from 1 April 1952 until he escaped
on 12 October 1952.

DATE OF OBSERVATION : From April 1952 until October 1952.

ENGLISH SYNOPSIS

Subsource reports about a "brigade"
of 120 schoolboys and girls of the high- and grammar-
school in ČESKÍ TESÍN, who worked on the building con-
struction in TRINCO-LYZBICE. Their work is described,
as are the conversations subsource had with two students
about their school-life.

EVAL. COMMENT : This is an excellent report. It expres-
sively adjudges the value of the exchange brigades
work, and describes the psychological effect, which
the sudden change from the school bench to the surround-
ings rough workers has on the young female students.
HANÁK Leopold was already mentioned in three previous
reports /Item Nos. 00299, 1637 and 5100/53./ HRAZDIRA
Josef, allegedly the head of the LYZBICE construction,
was mentioned in "Práce" of 4.1.1953 and also in the
above mentioned items. SVOZIL Antonín was also reported
as foreman at subject construction site in Item No.
4629/53. It seems that all the mentioned items originate
with the same subsource. The report may be an excellent
aid to the Youth Program editor.

X X X

/con'd/

Na každotýdenních schůzích stavbyvedoucích a jejich zástupců na stavbě sídliště v TRINCI - LYŽBICÍCH bylo mluveno o celkové situaci na stavbě a hlavně proč není plněn plán na jednotlivých stavebních úsecích. Jako jeden z důvodů neplnění předepsaných úkolů byl stavbyvedoucím uveden nedostatek pomocných pracovních sil.

Dne 4. července 1952 ohlásil závodní rozhlas schůzi stavbyvedoucích do kanceláře vedoucího provozu HANÁKA Leopolda. Schůze, které předsedal HANÁK byla velmi krátká a jednalo se v ní o nasazení jednoměsíční brigády studentů a studentek na stavbu sídliště v TRINCI-LYŽBICÍCH.

HANÁK schůzi zahájil a oslovil přítomné:

"Každý z Vás oddávodňuje neplnění plánu nedostatkem pomocných pracovních sil. Ve snaze získat pracovní posilu spojil se vedoucí střediska HRAZDÍRA Josef s ředitelem měšťanské školy a s ředitelem gymnasia v ČESKÉM TĚŠINĚ. Tito vyšlou na naši stavbu 120 člennou brigádu studentů a studentek, kteří mají během prázdnin povinně opracovat jeden měsíc na stavbách, v cihelnách, nebo zemědělství, aby také studující mládež dovedla ocenit práci dělníka. Tato brigáda přijede na naše staveniště zítra a bude rozdělena do skupin po 20 nebo 30. Uvědomte každý o tom své políry a připravte práci. Pracovní doba pro tyto brigádníky je po dohodě s ředitelem škol stanovena od 6 hodin ráno do 14 hod. odpoledne." Tím byla schůze zakončena.

5. července 1952, 6 hod. ráno.

Na nádvoří stavební správy jest shromážděno 120 studentů a studentek ve stáří od 15 do 17 let, kteří si udiveně prohlížejí rozsáhlé staveniště. Z celkové počtu jest asi 70 hochů a 50 dívek. Po rozdělení, které prováděl HANÁK, se skupiny za vedení jednotlivých polířů odebírají každá na své pracoviště.

Také na bloky staveb T 12/50, kde náš informátor zastíval funkci stavebního technika jest přidělena skupina v počtu 30 těchto mladých lidí.

V devět hodin přichází na staveniště náš informátor a pozoruje, jak neobratně si brigádníci počínají při této, pro ně nezvyklé práci. Děvčata přidělená k přesívání a nahazování písku si chvílemi prohlíží ruce, zda se jim nedělají mozoly. Chlapci pracu-

/more/

ji při nakládání a skládání cihel bez ochranných rukavic, ruce které nejsou zvyklé páli a proto často odpočívají. Zedníci jsou nespokojeni, poněvadž přisun materiálu vážně a proto napomínají studenty ne právě vhodnými poznámkami a výrazy k rychlejšímu výkonu.

Informátor přistupuje k jedné ze studentek, která míchá těžkým hřebem v kartovni. Prohlíží si její modré letní šaty, které jsou úplně zastříhány maltou. Je mu líto tohoto mladého děvčete, které by jistě raději trávilo zasloužené prázdniny někde u vody, ale bylo komunistickým režimem nakomandováno do tohoto nezvyklého prostředí. Oslovuje mladou studentku a táže se :

"Jak se jmenujete, slečno?" Děvče zřejmě překvapené oslovením, odpovídá :

Jméno /deleted/

"Kolik je Vám let?"

"V listopadu mně bude 15."

"Chodíte do školy, ne? Jak jste se dostala na tuto brigádu?"

"Tento rok jsem dokončila měšťanskou školu a chci dále pokračovat na stuiích. Dělal jsem přijímací zkoušku na ošetrovatelskou školu v ČESKÉM TĚŠINĚ. Udělala jsem ji s dobrým prospěchem, ale jsem přijata s podmínkou, že odpracuji přes prázdniny jeden měsíc na těchto stavbách, nebo v zemědělství."

"Jste členkou /SČM/Svaz české mládeže/?"

"Ano. Totiž nikdo se nás neptal, kdo chce do SVAZU vstoupit."

"Co říká Vaše maminka tomu, že musíte zde pracovat?" Při této otázce se dívka trochu zarazila, nedávčivě se na informátora podívala, jakoby si myslela, že je snad nějaký politický špicl a nasměle odpovídala:

"Abych byla na sebe opatrná a nic se mně nestalo."

"To je správné. Nebyla by spokojenější, kdyby jste ji pomáhala doma?"

"Ano. Říkala, že by mně daleko více prospělo, kdybych zůstala doma a učila se vařit, než pracovat na stavbě."

"Vaše maminka má docela pravdu," podotýká informátor a chystá se odejít. Děvče jej zastavuje otázkou:

"Prosím Vás, kdo mně bude zapisovat můj denní pracovní výkon?" a při tom podává červenou knížku ve které jsou rubriky na značení odpracovaných dnů a na

/more/

kolik procent byl splněn pracovní výkon.

Informátor se udiveně dívá na červenou knížku a při tom si myslí: Tohle děvče nemůže pracovat podle norem a odpovídá:

"Sám ještě nevím. Normálně práci kontroluje a zapisuje polír," a odchází.

Informátor jde po staveništi dále a přichází k T 12/50 bloku číslo 7, kde se provádí vykopávka základů a s překvapením pozoruje skupinu asi 20 dívek a 10 hochů, jak krumpáči prokopávají a lopaty prohlubují asi 70 cm hluboké základy. Půda jest na povrchu štěrkovitá a hlouběji bahnitá. Práce je těžká a namáhavá. Děvčata a chlapci stojí bosí v této břečce. Jejich blátem zastříkané obličaje nevlídným pohledem vítají informátora na staveništi a zvyšují tempo práce. Informátor chvíli pozoruje mladé ruce, jak se napínají a zvlínají těžké krumpáče a lopaty. Při tom si myslí na tento nový druh prázdnin, který patří do školní osvěty komunistického školství.

Po chvíli vytahuje informátor blok a píše objednávku:

Zdám o okamžitě dodání 30 párů gumáků a 30 kusů pracovních obleků pro školní brigádu na stavbě T 12/50 bloku číslo 7. Podává objednávku jednomu ze studentů a posílá jej do hlavního skladu. Asi po 20-ti minutách se student vrací s nepořízenou. Gumáky ve skladě žádné nejsou. I kdyby byly, nárok na půjčení mají v první řadě stávající zaměstnanci. Pracovní obleky závod nepůjčuje, ty má mít každý svoje, opakuje student slova skladníka. Informátor odchází do skladu sám, ale také bezvýsledně.

Odpoledne jde informátor jako obvykle na stavbu T 12/50 blok 9. Po příchodu na staveniště jest zastaven polírem SVOZILEM Antonínem, který rozhořčeně říká:

"Já ty děvka na staveništi nechci. U malty je jich 15 a ještě nestačí dělat. U cihel jest totéž. Jen zavazejí a když se některému něco stane, kdo bude za to zodpovědný? Já?"

Informátor neopovídá a klid přerušuje křik oř bloku číslo 8. Ze suterénu vybíhá 17ti letá studentka,
/more/

"X" a plačíc si urovnává umačkanou halenku. Přibíhá k n-^m a mezi pláčem říká:

"Pane mistre, já jsem zametala ve sklepě, kam jste mě poslal a napadl mě tam zedník. Více tam již nepůjdu."

Polír odchází na blok 8, aby zjistil kdo to byl a informátor odvádí rozrušenou studentku do kanceláře. Cestou se děvče utišilo a v kanceláři jí byla přidělena práce opisování úkolových listů. Po chvíli se táže informátor :

"Obědvala jste v závodní jídelně?"

"Ne, mám jídlo z domu. Bylo nám řečeno, že v závodní jídelně musíme odevzdati potravinové lístky a já žádné nemám."

"A kde budete spát?"

"Jsem z ČESKÉHO TESÍNA a budu jezdit každý den domů."

"A co ostatní?"

"Jsme všichni z ČESKÉHO TESÍNA, TŘINCE a okolí, takže každý po práci bude jezdit, nebo chodit domů."

"Co říkáte práci zde na staveništi?"

"Nikdy jsem nebyla v tak hrozném a hrubém prostředí."

"Do které školy chodíte?"

"Nyní půjdu do třetí reálky."

"Jaké máte vyučovací předměty?"

Studentka odpovídá:

"Češtinu, ruštinu, francouzštinu, nebo angličtinu, matematiku, fysiku, dějepis, zeměpis, chemii, deskriptivu, sociální nauku, kreslení a tělovýchovu."

Informátor si prohlíží hotový opsaný úkolový list a shledává, že studentka nedělá za tisíce tečky. Ptá se proč a dívka vysvětluje, že ve škole tečky nedělají. Při dalším zjištění vědomostí se ptá informátor na Pythagor-
/more/

/con'd/

rovu větu. Dívka pracně odpovídá a nakonec říká, že v matematice nemá zálibu. Při rozmluvě o dějepise, zeměpise a literatuře poznává informátor, že znalosti jsou zaměřeny jen na SSSR, případně na státy, nebo literáty ze zemí patřících k východnímu bloku. Na otázku, proč tak povrchně ovládá staré dějiny národa českého, odpovídá, že tyto vědomosti má ještě z obecné školy. Nynější školní knihy se jen velmi málo zmiňují o starých dějinách. Hlavně se učí o ruské revoluci, LENINOVÍ, STALINOVÍ, GOTTWALDOVI atd.

Ve 14 hodin posílá informátor dívku domů a doporučuje čísti starou literaturu. Studentka slibuje a informátor je přesvědčen, že slib dodržela.

Dne 31. července brigáda studentů skončila. Výplata těchto mladých lidí byla u dívek 800, u hochů 1,200 Kčs.

E n d